

Nga

Raporti Vjetor Publik

Janar – Dhjetor 2014

Adresa: Observatori për të Drejtat e Fëmijëve,
Bulevardi “Bajram Curri”, Pall “Agimi”
Shk 5, Ap 81, Tirane, Albania

Tel: 00355 42 258 987

Cel: 00355676091572

Email: info@observator.org.al

Web: www.observator.org.al

Facebook: Observatori per te Drejtat e Femijeve/Observatory for the Children’s Rights

I – RRETH OBSERVATORIT PËR TË DREJTAT E FËMIJËVE

Observatori për të Drejtat e Fëmijëve është një entitet jo-qeveritare i themeluar në 2009 si një rrjet i shoqërisë civile për qëllim për të monitoruar situatën e fëmijëve në Shqipëri.

Përmes përfaqësuesve të saj në nivel të rajonal dhe në bashkëpunim me njësitë e qeverisjes vendore në bashkitë dhe komunat, Observatori po mbledh informacione statistikore nga të dhënat administrative të shëndetësisë, arsimit, mbrojtjes sociale dhe autoritetet e tjera lokale. Duke përdorur software DevInfo pasuria e informacionit statistikor është i konsoliduar në një bazë të dhënash online të publikuara në: <http://www.observator.org.al/odf-map/>.

Deri tani, baza e të dhënave të Observatorit është një burim unik i të dhënave të tilla, ku informacioni prezantohet në formë aktive për 374 njësitë vendore në vend (bashkive dhe komuna) të Shqipërisë, me të dhëna nga 2009 e deri më sot. Duke përdorur këto të dhëna të marra nga studime, Observatori ka realizuar raporte për situatën dhe ka kontribuar në planet e veprimtimit për fëmijët, që u zhvilluan në nivel kombëtar dhe rajonal. Në vitin 2013 Observatori realizoi raportin e parë të plotë me dimensione të ndryshme të varfërisë dhe deprivimit të fëmijëve në Shqipëri.

Një kontribut i rëndësishëm e prezencës së fortë të Observatorit në terren ka qenë aftësia e tyre për të avokuar me autoritetet qeveritare për masat e zgjeruara lokale për adresimin e nevojave të fëmijëve dhe familjeve, veçanërisht me prejardhje të cenueshme. Kohët e fundit, Observatori ka qenë ndër udhëheqësit pas një nismë komb-gjerë e "çdo fëmijë Rom në Kopsht". Kredibiliteti i tyre nga ata që "dinë" gjenden reale ka qenë i dobishëm në rolin e avokatëve për përfshirjen e hershëm të fëmijëve Romë.

Në kuadër të diskursit post realizimit të Objektivave të Zhvillimit të Mijëvjeçarit, Observatori do të vazhdojë të luajë një rol kritik të një instrumenti të pavarur të shqyrtimit për të matur progresin e Shqipërisë drejt një shoqërisë më sociale, të drejtë dhe gjithëpërfshirës. Kjo punë është duke u realizuar në bashkëpunim të agjencisë kombëtare të statistikave (INSTAT) për të forcuar statistikat sociale, duke kuptuar që niveli e detajeve në regjistrat e Observatorit është ndoshta një tipar unik duke plotësuar rregullisht mbledhjen e të të dhënave në një nivel më të integruar.

II – PROJEKTE INICIATIVE DHE PARTNERITETE TË ZHVILLUAR NGA OBSERVATORY GJATË VITIT 2014 (JANAR-DHJETOR 2014)

1. “Perforcimi i shërbimeve të mirëqenjes sociale për fëmijët në nivel rajonal si reagim ndaj zbatimit të politikës për përjashtimin social të fëmijëve – RIDE”

Roli i Observatorit në këtë iniciativë (Maj 2013-Maj 2014), në bashkëpunim me CRU, përfshinë bashkëpunimin dhe harmonizimin se të gjithave strukturave të mirëqenjes sociale në nivel rajonal dhe lokal për të garantuar që asnjë fëmijë mos të përjashtohet nga të drejtat e tij. Kjo qasje e re për dijeninë se fëmijëve ndihmoi për të hartuar një qasje të integruar e të koordinuar për kujdesin social dhe ofrimin e shërbimeve të mbrojtjes, e cila aktualisht ende mungon, në veçanti në nivel rajonal/vendor.

Iniciativat fokusohen mbi nderhyrjet e mëposhtme:

- Zhvillimi i një qasje gjithpërfshirëse dhe të qendrueshme për zbatimin se politikave të mirëqenjes sociale të fëmijëve për të parandaluar përjashtimin e fëmijëve dhe të sigurojnë mbrojtjen e të drejtave të fëmijëve.
- Përmirësimi i sektorit public dhe reagimi e shoqërisë civile ndaj përfshirjen e fëmijëve përmes analizës së provave të bazuara politikave.
- Sigurimi i një pakete gjithpërfshirëse të shërbimeve në një mënyrë të integruar për fëmijët më të rrezikuara.

Iniciativa *"Perforcimi i shërbimeve se mirëqenjes sociale për fëmijet në nivel rajonal si reagim ndaj zbatimit se politikës për përhashtimin social të fëmijëve"* kishte qellim të kontribojë për të parandaluar përjashtimin e fëmijëve dhe mbrojtjen e së drejtave të tyre, cili ishte objektivi i përgjithshëm i projektit. Në këtë mënyrë, ajo sigurojë mbështetjen efektive për zbatimin e ligjit për mbrojtjen e të drejtave të fëmijëve si dhe NPA 2012-2015.

2. "Çdo fëmijë Rom në Kopsht: Ndërtimi i Rrjeteve Avokimi Dhe Praktikaz Bazuar në evidencë për Qasjen e fëmijëve Rom në Zhvillim e Hershme të Fëmijëris"

Faza e parë e iniciativës *"Çdo fëmijë Rom në Kopsht: Ndërtimi i Rrjeteve Avokimi Full Praktikaz Bazuar ne Provat për Qasjen e fëmijëve Rom ne Zhvillim e Hershme Të Fëmijëris"* synon të krijoj dhe të mbështesi rrjetet lokale për avokimin bazuar në prova për zhvillimin e herët së fëmijëve Rom, duke punuar me shërbimet sociale (punëtorët socialë) dhe institucione të tjera që ofrojnë kujdes dhe mbrojtje për fëmijët, OJQ-të dhe partnerë të tjerë socialë.

Sigurimi që fëmijët Rom dhe jo-Romë marrin njësoj një fillim të barabartë në jetë është një nga objektivat kryesore të bashkëpunimit mes Qeverisë shqiptare dhe UNICEF-it. Kjo nismë është projektuar për të luajtur një rol të rëndësishëm në sigurimin e informacionit periodik, e të dhënave dhe mbledhjen e provave, e praktikave shkëmbimi më të përshtatshëm, të mangësive e identifikuar dhe të zbatimit e politikave që analizohen për përfshirjen e Romëve, - e cila të rezultojë në hartimin e praktikave udhëheqës.

Nisma përqëndrohet në ndërhyrjet e mëposhtme:

- Lehtësimi dhe aleancat përkujdesëse me autoritetet lokale dhe grupeve të Romëve për përfshirje në arsimin parashkollor të fëmijëve Rom;
- Mbledhja të vazhdueshme të të dhënave / dëshmimeve / praktikave dhe mangësitë e implementimit të politikave për fëmijët Romë (bazuar në një protokoll të unifikuar për të dhënat dhe mbledhjes e provave);
- Përgatitja periodike e raporteve të monitorimit të veprimit dhe për të avokuar për ndryshim dhe mbështetje për përfshirjen të fëmijëve Romë në kopsht;

Ajo zbaton një listë të veprimeve që synon rolin, funksionet dhe detyrat e institucioneve lokale lidhur me statusin e përfshirjen e hershme social të fëmijëve Rom në lokalitetin e tyre. Këto veprime janë të dizajnuara si pas rolit dhe detyrave e aktorëve qeveritarë dhe jo-qeveritarë, duke prodhuar koleksion të përhershëm të të dhënave dhe dëshmimeve, rast pas rasti dhe zgjidhjen të shkëmbyer praktikaz më të përshtatshëm, duke identifikuar boshllëqet dhe duke gjetur zgjidhjen e duhur brenda roleve dhe detyrat e aktorëve vendor.

3. Çdo fëmijë në shkollë dhe në arsimë: Përmirësimi i aspekteve të monitorimit të padukshme, të pjesërisht padukshme dhe të fëmijëve në Shqipëri që janë në rrezik për të lënë shkollën – Faza 1”

Një tjetër nismë e Observatorit për të drejtat e fëmijëve gjatë kësaj periudhe ka qenë:” Çdo fëmijë në shkollë dhe mësim: Përmirësimi i aspekteve të monitorimit të padukshme, të pjesërisht padukshme dhe të fëmijëve në Shqipëri që janë në rrezik për të lënë shkollën – Faza 1”. Qëllimi i kësaj iniciative ishte zvogëlimi i numrit se “OOSC” dhe atyre “në rrezik” për të lënë shkollën si dhe parandalimi i fenomenit përmes veprimeve specifike të dhenave të orientuar.

Iniciativa fokusohet mbi nderhyrjet e mëposhtme:

- Zhvillimi i udhëzimeve ndër-ministore që do të lehtësojnë koordinimin dhe harmonizimin më të mirë e detyrave dhe përgjegjësi të institucioneve të qeverisë shqiptare në identifikim dhe marrjen e veprimeve për rastet OOSC.
- Rishikimi dhe vendosja e treguesve të qartë, përkufizime dhe standardet për të tre grupet e OOS dhe për fëmijët që janë në rrezik.
- Përditësimi dhe zgjasja e EMIS me treguesat të rinj të inkorporuara dhe metodologjitë e grumbullimit dhe përpunimit të të dhënave.

4. Iniciativa “HeForShe”

Kjo nismë e ndërmarrë nga Observatori për të Drejtat e Fëmijëve titulluar "HeForShe", ka të njëjtin titull dhe është projektuar duke ndjekur lëvizjen globale " HeForShe ", e cila është një lëvizje solidariteti për barazinë gjinore që angazhon burra e djem si edhe avokatët dhe palët e interesuara, për të thyer heshtjen, të ngrenë zërin e tyre dhe të marrin masa për arritjen e barazisë gjinore.

Aktivitetet dhe rezultatet e kësaj iniciative janë projektuar duke patur në konsideratë: Strategjin Kombëtare për Barazinë Gjinore dhe kundër Dhunës në Baza Gjinore dhe në Familje (2011-2015), GoA Plan of Action dhe rezultatet e ekspozuar gjatë 16 ditëve të fushatës për veprimin kundër dhunës 2014 UN Secretary General’s UNiTE to End Violence against Women gjinore (25 nëntor-10 dhjetor) me temën " Orange your Neighborhood ".

Qëllimi i përgjithshëm i fushatës ishte përhapja e ndërgjegjësimit, veçanërisht **të grave dhe të rinjtëve, të djemve dhe të vajzave**, në promovimin së barazisë dhe aleancës midis burrave dhe grave në familje dhe shoqëri, duke arriur thellë në ndërgjegjen e njeriut, drejt një shoqëri, komuniteti, dhe familje të barabartë dhe paqësore

Nisma përqëndrohet në ndërhyrjet e mëposhtme:

- Ndërtimi i një sistemi të vlerave të përbashkëta që promovojnë barazinë dhe aleancë në mes të **djemve dhe vajzave** në familje dhe shoqëri, duke arritur thellë në ndërgjegjen e njeriut.
- Të iniciojë krijimin e një rrjeti të **djemve dhe vajzave** të rinj që do të promovojnë modele, do të ngrin vetëdijen kundër dhunës me bazë gjinore, dhe di të promovojnë dhe avokojnë për barazinë gjinore në shoqërinë shqiptare;

5. “Policia dhe komuniteti, një bashkëpunim i nevojshëm për një jetë më të sigurt” në Lezhë”

Zbatimi i iniciativës "Policia dhe komuniteti, një bashkëpunim i nevojshme për një jetë më të sigurt" nga Observatori në Lezhë i financuar nga Programi i Qeverisë Suedeze për "policimin në bashkësi" në mbështetje të Ministrisë së Brendshme, si dhe ndërhyrjet që janë realizuar rezultoi i suksesshme dhe i dobishme në kuadër të objektivit të madh për krijimin e një rrjeti lokal të mandatuar për të përmirësuar bashkëpunimin midis komunitetit dhe strukturave të policisë, të komunikimit dhe zgjidhjes së problemeve sociale në komunitete të ndryshme, veçanërisht të rinjve.

Nisma përqëndrohet në ndërhyrjet e mëposhtme:

- Krijimi i një rrjeti të përhershëm të komunikimit midis policisë, të rinjve, të komunitetit, të pushtetit vendor dhe aktorë të tjerë.
- Informimi dhe edukimi i komunitetit, sidomos të rinjve në lidhje me objektivat e policimit në komunitet si një shërbim të komunitetit.
- Më shumë informacion dhe akses për komunitetet që të ndikojë në rritjen e nivelit të besimit në lidhje me shërbimet dhe sigurinë e ofruara nga policia e Shtetit.

Të gjithë aktorët (KUQ, PHD, Drejtoria Rajonale e Punësimit, Bashkia e Lezhës, Këshilli e Qarkut, dy shkolla të mesme "Kolin Gjoka" dhe "Hydajet Lezha" treguan motivim të lartë në ngritjen e vetëdijes dhe cilësinë e bashkëpunimit me policinë e shtetit. Rekomandime të rëndësishme janë dhënë nga të gjithë aktorët, veçanërisht nga vetë të rinjtë aktivë të cilët treguan një interes të madh në lidhje me temën dhe konsiderohen bashkëpunimin polici-komunitet të jetë shumë e rëndësishme. Këto rekomandime tregojnë rëndësinë e kësaj çështjeje dhe vullnetarismen të komunitetit në përgjithësi dhe sidomos njerëzve të rinj për të gjetur mënyra për bashkëpunimin, gjithashtu tregojnë se ndërhyrjet do të kenë një efekt të qëndrueshme në kohë - tani qytetarët do të kërkojnë për më shumë në lidhje me bashkëpunim policor-komunitet.

6. Forcimi e mirëqenies së fëmijëve dhe familjes; mbledhje statistikore e të dhënave

Pas 6 vjet eksperiencë në bashkëpunim me të gjitha organizatat lokale dhe institucionet nacionale, kombëtare dhe ndërkombëtare dhe të gjithë aktorët e tjerë të përfshirë në monitorimin e të drejtave të fëmijëve dhe mirëqenien e familjes, sot Observatori është e njohur për mbledhjen e të dhënave dhe sistemit të përpunimit, i cili është i bazuar në software DevInfo, rreth 200 treguesit dhe një ndarje deri në nivelin rajonal dhe komunal. Kjo bazë e të dhënave është përditësuar periodikisht me informatat e mbledhura në mënyrë formale të institucionalizuar nga të gjitha institucionet publike dhe jopublike.

Nisma përqëndrohet në ndërhyrjet e mëposhtme:

- Të dhëna statistikore mbi mirëqenien e fëmijëve është mbledhur në nivelet kombëtare, rajonale dhe lokale dhe e bënë të arritshëm publikimin si CRO's databaza online;
- Përditësime dhe informime vjetore dhe tematike mbi situatën e fëmijëve dhe familjeve që pasqyrojnë perspektivën e shoqërisë civile janë të përgatitura;
- Rrjetet dhe aleancat e kampionëve të drejtave të fëmijëve dhe aktivistë janë promovuar dhe lehtësuar në nivel nën-kombëtar;

7. Rindërtimi i zyrës së Njësisë për Mbrojtjen e Fëmijëve në Këshillin e Qarkut Shkodër, - Përforcimi Shërbimeve se Mirëqenies Sociale të Fëmijëve në Nivel Rajonal

Njësia për Mbrojtjen e Fëmijëve (Child Protection Unit, CPU), zyra pranë Këshillit të Qarkut Shkodër, në bashkëpunim me Observatorin për të Drejtat e Fëmijëve dhe me mbështetjen e UNICEF Shqipëri, bëri

të mundur ri-ndërtimin e zyrës CPU, për përmirësimin dhe ofrimin në nivel profesional koordinimin e shërbimit si garanci e mirëqenjes sociale së të drejtave të fëmijëve në rajonin e Shkodrës.

III – PARTNERS CONTRIBUTION

No	Project Title	Partner Zhvillimi	Periudha e zbatimit
1	“Perforcimi i shërbimeve se mirëqenjes sociale për fëmijet në nivel rajonal si reagim ndaj zbatimit se politikës për përjashtimin social të fëmijeve – RIDE”	UNICEF	Maj 2013 - Qeshor 2014
2	“Çdo fëmijë Rom në Kopsht: Ndërtimi i Rrjeteve Avokimi Dhe Praktikak Bazuar në evidence për Qasjen e fëmijëve Rom në Zhvillim e Hershme të Fëmijëris”	UNICEF	17 Tetor 2013-17 Tetor 2014
3	Çdo fëmijë në shkollë dhe në arsimë: Përmirësimi i aspekteve të monitorimit të padukshme, të pjesërisht padukshme dhe të fëmijëve në Shqipëri qe jan ne rrezik për të lënë shkollën – Faza 1”	UNICEF	Maj – Shtator 2014
4	Iniciativa “HeForShe”	UN Women; UNDP	3 Nentor 2014-10 Mars 2015
5	“Policia dhe komuniteti, një bashkëpunim i nevojshëm për një jetë më të sigurt” në Lezhë”	Swedish Government	Nentor 2013-Korrik 2014
6	“Njohuru brezi mbi fëmijët dhe gratë” SSFA_	UNICEF	28 Tetor 2014 – 28 Skurt 2015
7	Rindërtimi i zyrës së Njësisë për Mbrojtjen e Fëmijëve NE Këshillin e qarkut Shkodër, - Përforcimi Shërbimeve se Mirëqenies Sociale Të Fëmijëve NE Nivel Rajonal	UNICEF	Qeshor 2014

IV – VLERËSIME RRETH PUNËS SË OBSERVATORIT PËR TË DREJTAT E FËMIJËVE, GJATË KËTIJ VITI (2014)

Observatori mbledh dhe analizon të dhëna lokale dhe rajonale, për të ndihmuar vendimmarrjen të institucioneve të qeverisjes vendore, rajonale dhe kombëtare. Sipas mendimit tonë, Observatori ka kontribuar në mënyrë të konsiderueshme në krijimin e evidencave për të përmirësuar hartimin e politikave ne favor te familjëve. Kjo është bërë e mundur në sajë të profesionalizmit dhe përkushtimit te

stafit të saj, përfshirë edhe marrëdhënien e shkëlqyer që stafi Observatorit gëzon me homologët e qeverisë në nivel të regjioneve dhe rretheve - **Z. Detlef Palm, Përfaqësuesi i UNICEF-it në Shqipëri (2009-2014) (Janar, 2014)**

Unë kam njohur Observatorin për të Drejtat e Fëmijëve nga puna që ka realizuar në qarkun e Korçës që prej vitit 2009, si një aktor lokal i pavarur të shoqërisë civile, i cila ka arritur të konsolidojë bashkëpunimin me rrjetin e institucionet lokale ,koordinon iniciativat në mes të palëve të interesuara dhe identifikon nevojat dhe problemet në këtë fushë, ne bazë të të cilave lobon dhe avokon me të gjithë aktorët për plotësimin dhe garantimin e të drejtave të fëmijëve në nevojë - **Z. Niko Peleshi, Zëvendëskryeministrër (Janar, 2014)**

Unë besoj se Observatori për të Drejtat e Fëmijëve, me një eksperiencë prej 5 viteve në sektorin e shoqërisë civile, është një kandidat potencial i aftë për të përfaqësuar dhe trajtuar me profesionalizëm dhe koherencë çështjet e të drejtave të fëmijëve në vend - **Znj Klajda Gjoshaj, Ministër i Integritit European (Janar, 2014)**